

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT Budapesten.

Délután	
honnan	
v. v.	Budafo
z. v.	Hatvan
y. v.	Berlin, Ruttk
.	Konstantinápoly
.	Gyékényes, Pécs
.	Lemberg, Kassa
.	London, Páris, Bécs
.	Kolozsvár, Arad
.	Graz, Fehring
v.	Bieske, N.-Kanisza
.	Hatvan
.	Brassó, Kolozsvár
v.	Győr
v.	Bécs, Graz
v.	Brassó, Arad
.	Belgrád, Eszék
.	Berlin, Ruttk, Sze-
.	rencs
.	Fiume, Zagrab, Pécs
.	Staniszlau, M.-Sziget
v.	Róma, Fiume, Zagrab
v.	Munkács, M.-Sziget
.	Kassa, P.-Felka
.	Bécs, Graz, N.-Kanisza
v.	Berlin, Ruttk
.	N.-Szeben, Gyula-
.	Fehervár
v.	Triest, Fiume
v.	Munkács, Kassa

Megjelenik minden vasárnap egy ivnyi terjedelmében.
 Megkapja e lapot minden kath. nép-
 oktatási intézet egy példányban ingyen.
 Előfizetési ár: egész évre frt 3.—.
 Kérátokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST,
 Szentkirályi-utca 28b. sz. a.
 (SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

A hirdetések árszabálya:
 A pályázati hirdetéseknel minden egyes szóért
 minden közlés után 3 krajczár (6 filler) fizetendő.
 Egyéb hirdetéseknel:
 egész oldal ... frt 16.— negyed oldal ... frt 4.—
 fél oldal ... » 8.— nyolcad oldal ... » 2.—
 A 30 kr. bélyegilletéket a hirdető fizeti.
 A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.

Salve!

Igen, a magyar kath. tanítói kar a magyar kath. Egyház alapításának és az első magyar király, szent István koronázásának évfordulója alkalmából a magyar kath. Egyház nagyjai által rendezett kegyeletes emlékünnepelely keretében, mint testület, saját kebeleben is nagyobb ünnepségre készül. Ezt, mint tenyt konstatálva nagy örömmükre szolgál az, hogy az ország fő- és székvárosának népnevelő egyesületének nagyérdemű elnöke, Lakits Vendel úr a hazai közoktatásban uttó szerepéhez méltóan hívtá fel egyesületet a kilencszázad fényes megünneplésére. S szavai nem hangzottak pusztában, mert a testület választmányja egyhangulag fogadván el elnökének indítványát, az ünnepség módozatainak elkészítésével a tisztikart nyomban meg is bizta.

Minden tett czélzataiban bírja valódi becsét. Már pedig az irány, melyet az indítvány kifejez, a melyet az egyesület magáévá tett, előttünk oly becseset bír, hogy szívünk mélyéből üdvözöljük az egyesületet és annak elnöket. Szerintünk ez indítványban nem lehet kevesebb kimondva, mint hogy a magyar kath. Egyház s ezzel együtt a magyar állam megalapításának kilencszázados évfordulója ünnepeltessék meg, mert tagadhatatlan igaz, hogy a keletről harczi erényeivel felfegyverzett nép, a magyar nemzet, bár hazát szerzett, de abban állammá csak úgy létesülhetett, hogy fölvevén a keresztiséget, fölmagasztaltatott a nyugati kulturnépek között; különben az augsburgi verességek sora ismétlődött volna s rég eltűnt volna nemzetünk.

Hogy ezt tudja és érzi a fő- és székváros népnevelők testülete s ezen érzetet és tudatát nyilván vallja, népnevelői tisztének legnagyobb oldala világitja meg előttünk, kath. tanítók előtt, kik a tudaton és érzésen rajongó szeretettel eszünk. Salve!

Mindazonáltal engedje meg a nagyérdemű testület általunk is tisztelt elnöke, hogy az

általuk rendezendő ünnepség módozatainak megállapítása előtt szeretettel jelentsem ki, hogy az ünnepélynek országos megtartása iránt a magyar kath. tanítói kar mindenkor permanentiában levő százas bizottsága és ennek kebeléből választott tanügyi tanács, a magyar tanítóság országos tantestületének nevében a kellő programot már elkészítette és csak annak fölsőbb jóváhagyását várja, melyet azután publikálni fog. Ebben a programmban föl van véve az, hogy a magyar kath. tanítóság által vezetendő ünnepélyre az ország összes tantestületeit felekezet és fokozati különbség nélkül meghívja. Miből kiviláglik, hogy Budapest fő- és székváros tantestülete minden utógondolat nélkül adhatja át az ünnepség vezérszerepét a kath. tantestületnek, mely kebelében közel tízennyolcz ezer tagot számlál, annál is inkább, mivel ez a tantestület jól fölertett katholicitása mellett az ünnepet igazán s valódi magyar nemzeti ünnepnek tekinti, mint a mikep másnak nem is tekintheti.

Nem vagyunk féltékenyek és nem kicsinyeskedők, hanem azt bizalommal és szeretettel elvárjuk, hogy az ünnepségnek országossá való tételében annál is inkább elsőbbség tekintessünk, mert a kath. Egyház kebeleben, mi a kath. iskolákban működő kath. tanítók akarjuk és óhajtjuk a többi tantestületeket kartársi érzületből eredő meghívásunkra körünkben mélyen üdvözölni. Ezzel azonban nem azt mondom, hogy kebelében is ne tartson ünnepet, az Isten menst még a gondolattól is, hanem azt, hogy azon az ünnepélyen, mikor az egyház rendez ünnepélyt, az azon ünnepélynek keretében fölvert kath. tanítók ünnepségének lefolyása alatt ne nélkülünk, hanem velünk együtt ünnepeljen a fő- és székváros nagyérdemű tantestülete. Szóval azt akarjuk ezzel kijelenteni, hogy Lakits úr indítványát a kath. tanítóságra nem vonatkozhatik, hanem egyenes intenciója az, hogy a kath. tanítók országos bizottsága által ez ügyben megindított mozgalomhoz az őszinte csatlakozást minden téren egyengesse.

Délután	
honnan	
.	Palota-Ujpest
.	Bukarest
.	Palota-Ujpest
.	Páris, Bécs
.	Palota-Ujpest
.	Nagy-Maros
.	Szolnok, Czegled
.	Esztergom
.	Palota-Ujpest
.	Bécs, Zsolna
.	Palota-Ujpest
.	Temesvár
.	Orsova, Temesvár
.	Palota-Ujpest
.	Nagy-Maros
.	Lajosmizse
.	Bécs
.	Berlin, Zsolna
.	Esztergom
.	Osztende, Bécs
.	Szolnok, Czegled
.	London, Páris, Bécs
kiterőbe.	
.	Esztergom
.	Esztergom

Mi kath. tanítók, kik a fő- és székváros területén úgy sem öröndhetünk a kath. jellegű iskolákban működő népnevelőkkel és az ünnepély országos lefolyásának biztosítása szempontjából amúgy is fölkerendőnek tartjuk szíves áldozatkészségüket az egyesület által sokszor tapasztalt önfeláldozó tagjaitól, nem egyébre kérjük, csak arra, hogy az ünnepélynek országossá való tételét bizza reánk, kath. tanítókra, melynek a képviselével megbízott bizottsága és tanácsa az elhangzott indítvány után kettőzött örömmel és lelkesedéssel fogadja a fő- és székváros tantestületet kebelében s mely hálával fog tartozni irányában, ha a rendezésben segédkezését szeretettel fölajánlja.

Bertalan Simon,

a kath. tanügyi tanács tagja.

Steinberger Ferencz.

A kiraly ő Felsege a nagyváradi irodalmi stallumot *Steinberger* Ferencz dr.-nak, a szatmári kiralyi katholikus tanító-képzők igazgatójának, a katholikus tanítók országos bizottsága egyházi elnökének adományozta. Az erre vonatkozó legmagasabb kinevezést a hivatalos lap vasárnapi száma közölte. Alig vitték hírül a lapok a kinevezést, az ország minden részéből megnyilatkozott a szeretet és tisztelet a katholikus tanügyi azon munkásával szemben, ki immár félszázadot meghaladó időn át szolgálja szerény viszonyok között, de azért nem fogyó lelkesedéssel és kitarással a vallásos és hazafias nevelés magasatos érdekeit.

Országos bizottságunk sem késhegett el a tisztelgők sorából. Jól esik hírül adnunk, hogy nemcsak az első volt, hogy mint testület az örömhír hallatára elnökehez sietett, de a legkedvesebb volt tisztelgése az ünnepelt előtt is, mert abban a magyar tanítói kar szeretetének és ragaszkodásának vette őszinte, nyílt kifejezését. Ő, a ki egy félszázadon keresztül tanítókat és tanítókat nevelt, a kít az isteni Gondviselés jeles tulajdonainál és érdemeinél fogva a katholikus népoktatás lelkes munkásainak élére állított, hogy mint kipróbált harezos példánykép és eszmeny legyen a keresztény tanítói erényekben minden tanítóra nézve; ő, a ki aranytollal írta meg legbeesesebb művét, «Jézus Krisztus, a tanítók eszmenyképe»-t, — nem tagadta meg önmagát, ha a tanítók üdvözlését kedvesnek és legbeesesebbnek nevezte.

Dr. Steinberger Ferencz életrajzi adatait a következőkben adjuk:

született 1846. november 25-én Mármaros-Szigeten.

Gimnáziumi tanulmányait M.-Szigeten és Szatmáron, a hittudományiakat a budapesti m. kir. tud. egyetemen végezte. 1870-ben pappá szenteltetett s káplánnak küldetett Fehér-Gyarmatra.

1871-ben a szatmári kath. tanítónőképzőben tanár lett.

1876-ban a férfi- és nőtanítóképző igazgatójává nevezte ki Schlauch Lőrincz, akkoron szatmári püspök.

1879-ben a budapesti tud. egyetemen theológiai doktorra promoveáltak.

1892-ben a budapesti tud. egyetem hittudományi kara bekebelezett doktorra választotta.

1892-ben a szatmári kiseddóvönöképző szervezésével és igazgatásával bizatik meg.

1893-ban pápai t. kamarás lesz.

1894-ben a szatmári kath. polgári iskolai tanítónőképző-intézet szervezésével és igazgatásával bizatik meg.

Mind a négy képző-intézet igazgatását maig is viseli.

1893-ban a szatmár-ugocsamegyei katholikus tanító-egyesület elnökévé választja. Elnöksége alatt az egyesület országos vezetőszerépre jut és az élénk önmunkásság kifejtése által több tehetséges és törekvő tanítóban éleszti és fokozza az önképzés nemes hajlamát s számos tanítót a hazai tanügyi hasznos, tekintelyes tagjává nevel föl.

1896-ban a kath. tanítói kongresszus népközlöki ügyosztályának elnökévé választatik.

A kongresszus nagynevű elnöke, báró Hornig ő nméltósága itt találkozik elsőbben a kath. tanügyi szerény, nagytudományú munkásával. Az áldott lelkű főpásztor már itt kiténtetett figyelemmel viseltetett személye, illetőleg munkássága iránt.

1898-ban a magyarországi kath. tanítók országos bizottságának elnökévé nevezetik ki. Két közgyűlésen elnökölt azóta és beigazolta, hogy a magyar püspöki kar méltó kezekbe adta a tanítói testület vezetését.

1899-ben a szatmári r. kath. iskolaszék egyházi elnökévé nevezetik ki.

Dr. Schlauch bíbornok, ki már püspöksége alatt megismerte hasznos munkásságát, most az irodalmi stallumba kanonokká ajánlotta őt.

1889-ben a Szatmáron létesített katholikus «Irodalmi kör» létesítésében és maig vezetésében tevékeny részt vett; e körnek alapításától maig alelnöke.

Irodalmi művei:

1. Önállóan megjelentek: «Jézus Krisztus a tanítók eszmenyképe», «A kath. szellem a tanítókbán», «Vallás nélkül nincs igazi műveltség», «Vallás és hazafiság», «Az erkölcsi nevelés módszere», «A megsiratott Erzsébet királyné».

2. Tudományos folyóiratokban, napilapokban számos értekezés jelent meg tőle és cikkelyek.

A száraz adatokat soroltuk föl, pedig sok szép jellemző vonást mondhattunk volna el Steinberger-ről a száraz tények között. Mi ezt azonban szándékosan nem tettük, hanem álljanak itt erre nézve a szatmári «Hetli Szemlé»-nek, mint illetékes és elfogulatlan forrásnak szavai:

«Huszonhárom évig állott mint igazgató a szatmári tanítóképző-intézetek élén, melyeket a virágzás magas fokára emelt, tapintatos vezetésével fokozatosan fejlesztvén azokat. Korának egyik legnagyobb pedagógusa, kinek e téren kifejtett

irodalmi munkássága előtt szívesen emelt kalapot a Szent-István-Társulat, midőn tudományos és irodalmi osztályának tagjává választotta. Dícsősége beragyogta az egész országot, méltán lehetett őt a tanítók eszményképeknek tekinteni.

Egyéniségének épen ez a kiemelkedő vonása állította a múlt évben a tanítók országos bizottságának elnöki székébe, hol dícsőséggel, közmegelegeléssel töltötte be a reá várakozó munkakört, s magára vonta az ország bitoros-hercegprímásának és püspökeinek figyelmét. Talán épen ezen érdemeinek lehet köszönni, hogy neve irányadó helyeken forgalomba jött s ime tevékenységének jutalmul csakhamar halántékára tűzték az elismerés pálmáját.

Külső megjelenése rokonszenves. Előzékenysége, magas műveltsége és finom modora szalonképessé teszi a legmagasabb körök társaságában. Rendkívül jó szíve van. Artáni nem szeret senkinek, mende-monda beszédekre nem hallgat, hanem személyes meggyőződés útján becsüli föl kinek-kinek egyéni értékét.

Gyönyörű vonása jellemének, hogy másoknak a közönségre irányított munkásságát elismerni és méltóolni tudja. Nemesak példájával, de szavaival is buzdításul szolgál, hogy ki-ki laukadatlan kitartással állja meg azon helyet, melyet hivatása, a köz vagy nemes ügyek iránt való szeretete számára kijelölt.

HIVATALOS KÖZLÉSEK.

Meghívó. A munkács-egyházmegyei görög szertart. kath. kántortanító-egyesület nyíri köre őszi gyűlését folyó október 31-én Fábriánházán a gör. kath. iskolában fogja megtartani, melyre a kör tagjait s az érdeklődő tanítványokat tisztelettel meghívom. O-Pályi, 1899. október hó 18-án. *Szudny Mihály*, kerületi elnök.

A **dragely-kerületi tanítói kör** őszi közgyűlését, — a szociális program mellett, — folyó évi október hó 30-án délelőtt 9 órakor kezdődőleg tartja az ipolysági r. k. iskolában. *Vinkovits Vince*, körelnök. *Wagner János*, jegyző.

Meghívás. A szombathely-egyházmegyei róm. kath. tanító-egyesület alsó-lendvai köre őszi gyűlését 1899. évi november hó 4-én tartja Alsó-Lendván, melyre az egyesület pártoló- és rendes tagjai, valamint a tanítványok tisztelettel meghívhatnak. A tárgysorozat fontosabb pontjai: 1. Elnöki megnyitó. 2. Gyakorlati tanítás. 3. Dolgozatok fölolvasása: dr. Józsa Fábian orvos fölolvasást tart az iskolák egészségügyéről, Horváth János pedig a gazdasági ismétlő-iskola keresztülvitele s a népiskola reformjáról. — Kéretnek a tagok, kik ezeken kívül még valamely dolgozatot óhajtanának fölolvasni, ezen szándékukat az alelnökkel minél előbb, de mindenesetre még a gyűlés előtt délelőtt 9 órakor szentmise lesz a várkaplannál. Kérem a tagokat minél többen megjelenjenek. Alsó-Lendva, 1899. október 19. *Koller Ferenc*, alelnök.

EGYESÜLETI ÉLET.

A **sárosvármegyei róm. kath. népnevelők egyesületének** soóvári köre őszi ülését október 17-én Kakasfaluban tartotta meg. Ezt megelőzőleg a galambösz, de fiatal erőben levő helybeli plébános, főtisztelendő *Liber János* ur, volt 48-as honvéd misézett, a mely alatt a

Köhler József soóvári tanító vezette tanítói énekkar szívet fölemelően énekelt. Elnök a megjelent vendégeket és tagokat szívélyesen üdvözölvén, kitaró és odaadó munkásságra kéri a népnevelőket, hogy öröme teljék bennük a kath. Egyháznak és az édes hazának. Nyomban ezután fölolvasa *Vízolyi Ferenc* kislalusi tanító, a kör jegyzője, a múlt gyűlés jegyzőkönyvét, a mit a kör helyesnek talált. Most *Kemény József*, kavecsáni tanító lépett az előadói székhez és az Isten harmadik parancsáról tartott hitelemzői mintatanítást. A sikerült előadást a kör megéljenezte. A kitűzött pályatételre három munka érkezett be, melyek fölolvastatván, általában mind sikereseknek találtattak, jutalomra azonban különösen a III-as számú munka érdemesített, melynek jelges levélkéjét, midőn az elnök fölbontotta, kitűnt, hogy szerzője *Köses János*, kavecsáni tanító, kinek a húszkoronás jutalmat az elnök átnyújtotta. A másik két dolgozat szerzőinek, nevezetesen *Kemény József* kavecsáni és *Csanádi János* lieserti tanítóknak dícséretes munkájukért a kör jegyzőkönyvi elismerést és köszönetet szavazott. Új pályatételül az elnök e kérdést tette ki: «Miként nevelhetjük a gyermekeket igazmondókká úgy, hogy a hazugságot a fölött korban is gyűlöljék». A jutalom 20 korona. A jövő gyűlés helyéül *Somos* jelöltetett. A tagok azon hó óhajjal távoztak haza, bár csak mielőbb és minél több községben létesüljenek azok az ifjúsági egyesületek és körök, a miket a magyar nyelv terjesztésére mind a három pályamunka oly lelkesen ajánlott. Válgék testté ez az ige! *Kocz Odón*, körelnök.

A **Parkány-kerületi róm. kath. néptanítók egyesülete** folyó hó 5-én tartotta meg 30 éves fönnállásának jubileumát Parkányban. *Veni Sancte* és *Te Deum* előzte meg a diszközgyűlést, melynek elnöke *Meiszermann Ignác* bátorkeszi esperes-plébános, koronás aranyéremkeresztes tanfölglyelő, ismert mély tudásával szép szavakkal esetezte az egyesület régi fönnállásának, kulturális fontosságának becsét, sohasem lankadó munkásságát, küzdelmeit és sikereit. Ebből kifolyólag további s még szorosabb összetartásra s kitaró eszelekvésre lelkesítette az egylet tagjait. Magyarország bitoros hercegprímásához, mint az egyesület legmagasabb védnökéhez az egylet távirati úton küldötte hódoló üdvözlét, melyre ő eminenciájára szintén távirati úton válaszolt, főpásztori áldását küldvén az egyesületre. A múlt évi jegyzőkönyv fölolvasása után *Csongrády Lajos*, az egyesület 30 éves fönnállásának történetét olvasta föl. *Zsákorics Ferenc* benyi fötanító 50 éves tanítói munkásságának érdemei s *Bagyás János*, volt kemendi fötanító emléke jegyzőkönyvileg örökített meg. Megalakult ezután az új tisztikar is. *Csepregi Károly* szőlőmivelésről írt munkálata a jövő közgyűlésen olvastatik föl. A kilencszázados országos katolikus tanítói kongresszuson az egyesületet *Bíter Tódor* alelnök és *Stampay János* jegyző fogják képviselni. Ezután tudomásvétel végett fölolvastattak a népiskolákra vonatkozó különféle rendeletek és leiratok. *Juhász Béla* a megvizsgált pénztárról fölvett jegyzőkönyvet olvasta föl. Az egyesület hozzájárul a szatmár-ugocsaivédeki katolikus tanítói egyesület által kimondott követelményekhez: 1. A tanító nyugdíj-jogosultsága oklevelének megszerzésétől vegye kezdetét. 2. Tíz évi szolgálat utáni munkaképtelenség esetén fizetésének 30 procentjét kapja nyugdíjúl. 3. A tanító özvegye rendes évi segélyt élvezzen, ha férje 5 évig szolgált. 4. A tanító szolgálati ideje 35 év legyen. 5. A kántortanítók nyugdíja teljes kántor-tanítói fizetésük után állapíttassék meg. 6. A tanító-árva húsz éves korukig segélyeztessenek. A gazdasági ismétlők után járó fizetés a nyugdíjnal szintén alapul szolgáljon. 8. A korpótlék után ne kelljen fizetni 50 százalékot.

A **budai fölső esperes-kerület róm. katolikus tanító-testülete** folyó évi szeptember hó 28-án Pilis-Szent-Lászlón tartotta meg rendes évi gyűlését. A gyűlésen, melyet délelőtt 9 órakor szentmise előzött meg, a megjelent tagokon kívül *Fülöp István* pilis-szentkereszti plébános, a «Hitvédelmi Folyóirat» főmunkatársa és *Hattyasóvszky Gergely* pilis-szent-lászlói plébá-

ve területen
évi szeptem-
palota nagy-

ete végeztével
je, Machovich
k s vendégek,
nyí Gyula kir.
re kir. tanfö-
gazgató, Gúta
Ferencz papn,
lyvés Richter
János, Matus-
zsef kerületi
tt, lelkes le-
án dr. Rimely
a olvasatott
ul a közgyü-
e, illetve üd-

lyozza, hogy
azafiság volt
rtunk. A val-
bb törekvése
pontosulniok
bizott zsenge
anak. A jók
a szép mű-
helyen az
tőle megszo-

beszéd és a
jelentésének
eljűk ki: Az
névben 202
dás mellett;
k: a beszé-
lete, Béres
ch József,
zsef, Hinkó
uder Anna,
ma.

nyavoziczky
ntését, mely
rtészeti dol-
garam-szt-
ovai, a ker-
nyerte el-
vétele volt:
az összes

megünnep-
melelőző
ker. tanfö-
széd előzi
isra tétetik
b) A ki-
IX. száza-
népiskolai
orsz. kath.
taggal kép-
ő és Szmé-
alap alap-
nyavoziczky
k meg —
püspök úr
vezési ok-
k. A tani-
g az egy-
vényható-
ogadtattak
eti segély-
» megalá-

nyí Gyula
ott közö-
ért, mely-

ha közgyűlés lelkes éljenekkel hozzájárult. Végre az
erős érőbeszede és a Hymnus élénklése után a köz-
gyűlést vezet ért s a megjelentek mint dr. Rimely Károly
megyei-püspök úr vendégei a Tarsaskülglyözi hátsóter-
ven részt, hol az cinök XIII. Leó pápa O Szentsegere,
Főispós Urunkra, a királyra és megyés-püspök úr t.
Mészára mondott lelkes lösztot. *Klein Jenő*, egyesületi
jegyző.

VEGYESEK.

Egy tanító ünneplese. A vaali (Fejérm.) egyhá-
zati tanító-köre okt. hó 19-én Tabajdon megtartott
ősüsművés gyűlése alkalmával lelkes szeretettel emlé-
kezett meg legrégibb, derek tagjáról, Tilmán Ferencz
váltótanítóról, a ki épen akkor töltötte be 45-ik évét
néptanítói működésének. Tilmán Ferencz a. eskümen
nőszámadat meghaladó működés alatt mindig nemes lel-
kossággal és szorgalommal és kiváló szakértelemmel
töltötte be azt; az egyesületi életben pedig példaadó,
számadatlan munkálkodással szerzett magának hervad-
hatlan érdemeket. Az értekezlet, — melynek figyelmét
Páczter Adolt sukorói kántor-tanító irányítja az érdekes
tagokra, — szívesen nem akáro éljenés közötti egyhangú-
lag elhatározta, hogy könyvében is kifejezést ad veteran
tagjairól ezert cüsmérésre, szeretete- és tiszteletének.
Az ünnepelt öszfűrtő tanító alig talált szavakat, melyekkel
karsársuak váratlan ováczióját megköszönje, de szavak
bízott a kedves meglepetéstől és mely meghatottságtól
közönsé szeméi beszélték a keblét betöltő haza, öröm
és emlékezés érzeteiről. D.

Halalozás. *Rajman Antal* nyugalmazott róm. kath.
kántor-tanító hosszas szenvedés után élete 87. évében
elhunyt Füreden I. évi okt. hó 21-én. A boldogult mint
rakományi tanító vált meg hivatásától 18 éve; 8 éve
Füreden, szülőhelyére kívánt hazajönni, hol is sok szen-
vedés után elhunyt. — Istenben boldogult egykoron elő-
kelőbb helyeken mint szorgalmas és jó tanító volt kitün-
tetés s mi, kik őt élte aikönyán ösmérhetjük, mint pedans,
jóságos urat, tanító-társunkat méltán fájlatjuk. —
Legyen neki sokat hanyatolt élte után könnyű a föld!
Ahol bungen emléken! B. J.

Hála- és köszönetnyilvánítás. Főt. *Berthóly Ben-
jámin* tiszvárdai plébános úr 4000 frtnyi adományban
részesített bennünket, egykori híveit, alapját vetvén meg
ezen a községünkben, Demecserben Szabolcsm. felül-
tanító róm. kath. ovodának. Jótettmenyei hosszú sor-
zatán ez egyik újabb megnyilatkozása annak az
áldozatos, munkás szeretetnek, mely nevezett plébános
úrunk szájára, mely önzetlenségében csak Isten dícsősé-
gét és üdvöztetését járvaért működik s jutalmát, amit
munkájáért nemes eszékedet, csak önmagában keresi
és találja. Midőn nemcsak a magunk, de egész hitközsé-
günk gyűlésében forzó köszönetünket nyilvánítjuk egykori
szeretői lelkipásztorunknak ezen legújabb jótettme-
nyéről, buzgón kérjük a jó Istent, adjja meg e hit szolgál-
ját segítőme bőségevel, ki szorgalmas, tevékeny életnek
gyümölcsöt áldozza az evangélium ama szép parancsuinak
megvalósítására: «Engedjétek hozzám jönni a kisdedekeket,
mert nemeké a mennyeknek országa. A demecseri róm.
kath. plébánosok.

Impozáns tanítói gyűlést tartott a Veszprémmegye
eszesréti és b. szombathelyi esperesi kerület egyesült
tanító-köre Csesznekben 1899. évi szeptember 28-án.
Főtanító a magyar katolicizmus jövő évi IX. százados
főünnepének ünnepélyes megülése. Határozatba ment,
hogy a tavaszi közgyűlés csakis vallási jellegű lesz és
leki szentgyakorlatokból, melyeket a zirczi ciszterciensis
rendhez egy buzgó tagja, főt. dr. Szentés Anzelm úr fog
vezetni, utána a kör tagjainak együttes gyónása és a
szemcsékhez való járulással fog befejeztetni. A jövő év
őszén Zirczen díszgyűlés fog tartatni, melyen a meg-
nyitó díszbeszédet főt. Bognár Ernő ker. tanfölglyelő úr
fogja tartani. Végb Győző, zirczi tanító, a jubileumra
vonakozó tárgyu fölvitvasást tart. *Duálszky Adolt* teesi.
Takács Dezső esatkaí tanító alkalmi szavalmányakat

adnak elő. A tanítókból alakult énekkar közben szintén
alkalmi darabokat fog énekelni, ezeknek befejeztével
bunkett, utána zárkórú táncszertély, melynek tisztja jöve-
delme a veszprémi «Tanítók Háza»-ra fordítatik. Ez
alkalommal Tomor Sándor elnök indítványa, hogy minden
gyűlés alkalmával minden egyes tag a nevezett
«Tanítók Háza»-ra magát önkénynt adóztassa meg, egy-
hangúlag elfogadtatott. A kör pénztárából pedig «Az ország-
os latin és görög szertartású tanítók segély-alapjára»
100 forintot, a Budapesten berendezendő országos
«Tanítók Háza»-ra 50 forintot a gyűlés kiutalványozott.
Ely magasztos és követésreméltó határozatok után az
elnök elterésevel a gyűlés befejeztetvén, következett a
társasbéd, melyen nem hiányoztak a szebbnél-szebb
főköszöntök. *Duálszky Adolt*, a kör jegyzője.

A somogy megyei egyházkerület tanítói folyó
évi szeptember 27-én tartottak ősz közgyűlésüket Somogy-
Szent-Balázson. A kerület halas tanítói a tavaszi köz-
gyűlésen határozta el, hogy a jelzett helyre gyüleke-
zések szeretett egykori tanfölglyelőjüknél, néhai *Schadatz
Rezsőnek* a kegyelet adóját lerónni, a boldogultnak lelki
üdvéért tartandó gyászmisével, a melyet főt. Melhardt
Gyula attalai plébános és egyházkerületi tanfölglyelő
olvastott. Szentmise után nyomban megkezdődött a gyű-
lés, a melyet *Vincze Imre*, mosdósi tanító, körrelnök meg-
nyitva, azon javaslatát terjesztette elő, hogy a testület
lépjen be a «Tanítók Háza» alapító-tagjai közé 100 kor-
nával. Ezen javaslat nagy lelkesedéssel egyhangúlag
elfogadtatott, noha a múlt évben a Veszprémben lete-
sítendő «Tanítók Háza»-ra már befizetett az egylet 100
koronát. Ezután Kovács Mihály batéi kántor-tanító tar-
tott a boldogult, föntnevezett tanfölglyelő fölött szépen
átgondolt emlékbeszédet, utána pedig *Csizmánia Aladár*
gerézi tanító tartott átgondolt fölvitvasást az irás-olvas-
sas egyszerűsítéséről. A tehetséges fölvitvasó munkáját
mindvégig osztatlan figyelemmel hallgatták a jelenlévők.
Tanulságos munkájáért a gyűlés jegyzőkönyvi köszönetet
mond, ugyszintén Kovács karsársuak is a szép emlé-
kbeszédért. Főt. Melhardt tanfölglyelő úr a vármegye új
tanfölglyelőjének hivatalos beköszöntőjét olvasta föl, a
mely kedves meglepetést okozott. Tanfölglyelő külö-
sön hangsúlyozta az ifjúság vallás-erkölcsi nevelésének
fontosságát. Az ülés elhatározta, hogy a derek tan-
fölglyelőt egyletünk több tagú küldöttsége által üdvözlölni
fogja.

Fölhívás. A veszprémi egyházmegye valamennyi
róm. kath. néptanító-egyesületéhez. Kedves Testvér-
Egyesület! Örömtől dobogó szívvel tudatjuk önökkel,
kedves Testvérek, hogy a karádi róm. kath. néptanító-
egyesület folyó évi szeptember 21-én Karádon tartott
ősz rendes közgyűlésében határozatilag kimondotta,
hogy a veszprémi «Tanítók Háza» alapjára ezental minden
egyesületi tag minden gyűlés alkalmával napidíj-
ának felet följárja és a befizetést tényleg azonnal meg-
is kezdte. E nemes határozat története ez: Teleki István
s-kiliti kántor-tanító, egyesületi elnök, fölhívja az egye-
sületi tagok figyelmét arra, hogy vajmi lassan gyarapszik
a veszprémi «Tanítók Háza»-nak alapja s itt magunknak
kell áldozatot hozni, hogy a ezél minél előbb elérhető
legyen. E fölhívásra mint egy szívből és szájból jövő
szózat hangzott föl azon kijelentés, hogy: «Gyűlési napi-
díjaink felet e szent ezétra áldozzuk!» És megnyiták
erszenyéiket. Ide több szó nem kell. Itt tények beszél-
nek. Kedves Testvérek! Itt a gyönyörű példa. Ha az
egyházmegye minden egyesülete követni fogja, úgy nem-
sokára testté válik az ige. Allani fog boldog lelki meg-
nyunyvasunkra, nemes benső önértetünk büszkeségére
azon hajlék, hol talán gyermekeink is már, de unokáink
biztos mehelnyre találnak. Előre tehát az önmagunk
irant való jótékonyaságban! Ki van mutatva az út, meg
van tiporva a mesgye, csak a szivekről olvadjon le a
jégburok. Ne vessék szemünkre unokáink, hogy önzők
voltunk s róluk még annyit sem gondoskodtunk, mint a
madár, mely pedig először is biztos fészket rakni ipar-
kodik származékának. «Közös célért, egyesült erővel.»
Ez legyen jelszavunk. Isten legyen velünk és jöttelünk-
kel. *Szűthmáry Lajos*, egyesületi jegyző.

Személhető kepek a népiskolának. Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter október 16-án szakmai beszédet tartott a népiskola 4., 5. és 6. osztályának személhető kepei fölött. Az anket a miniszter tervét korszakos jelentőségűnek mondta, elfogadta Halász Ferenc osztálytanácsos terveit, hogy 6-12 éves gyermekek lelkivilágához alkalmazott 80 művészeti kivitelű kepet tart szükségesnek, melyből 40 az I-III. oszt., 40 a IV-VI. oszt. számára szolgálja. A miniszter a kivitelre egy szűkebb bizottságot fog kiküldeni. Jól esik fölemlítenünk, hogy lapunk már 1896-ban „Történelmi kepeket a népiskolának” czinnel szorgalmazta azt, a mit bízott miniszterünk hamar megvalósít.

Zárdaiskola-felavatás Moórott. E hó 22-én, vasárnap délelőtt avatták föl és adták át magasztos rendeltetésnek a moórti jöteknony négyzet által létesített apáczazárdaiskolát és óvodát, melybe máris száznál több gyermek iratkozott be. Délelőtt 11 órakor Wittinger Pius kapuczinus házfőnök ünnepélyes szentmisét mondott a zárdatemplomban, azután szép alkalmi beszéd kíséretében beszélt az új iskolát és óvodát.

A tanítók a tanítóért. A szatmár-egyhásmegyeyi róm. kath. tanító-egyesület egy két év óta betegségben szenvedő tagjának fősegélyezésére alulírott napig adakoztak: 1. A beregmezei általános tanító-egylet 2 frt. 2. V. J. tanító Duna-Szerdahelyről 2 forint. 3. A besztercebányai egyházmegyeyi róm. kath. tanító-egyesület 2 frt. 4. A keszthely-sümegi egyesült tanító-egylet 2 frt. 5. A szabolcsmegyeyi tanító-egyesület 2 forint. 6. A szatmármegyeyi tanítótestület 15 frt. 7. A csesznek-esztergom-szatmáryi esp. ker. róm. kath. tanító-egylet 2 forint. 8. Várpalotyi Béni hársod-szilvási kath. tanító 1 frt. 9. A sásvárdéki róm. kath. tanító-egylet 6 frt. Minden a kegyes adományokat tisztelettel nyugtazom, segítségül szent kártyáink nyelven legforróbb köszönettel mondók, a kegyes adakozók neveit írja föl Isten az új könyvébe s adományaikért legyen ő a visszafizető. A f. tanító-egyletek s kártyáink adományairól továbbra is eszedéik a szenvedő. Szatmár, 1899. október hó 17-én. *Moórti Endre*, róm. kath. tanító.

Szerkesztői üzenetek.

M. M. Rakamaz. Ha a pályázati feltételek között az ismétő-iskola oktatásáért külön díj megállapítva nem volt, ez esetben díj nélkül köteles ellátni az oktatást. Megjegyezzük, hogy igen sok megye rendeleti úton intézkedett már, hogy a tanítók e működésükért illő tiszteletdíjjal részesíttessenek. — **K. J. Közlésre vár.**
P. Z. Demecser Közzétettük. Köszönet az értesítésért. — **M. M. Jakabfalva.** Forduljon az esztergomi katolikus övönöképző igazgatóságához, főtiszt. Számórd Ignác igazgató úrhoz. — **K. Ö. Kavecsánban.** Közzétettük. — **Sz. Sz. Korpona 1.** A lap küldése iránt forduljon kérséssel a kiadó Szent-István-Társulat elnökségéhez, Budapest, VIII. Szentkirályi-utca 28. szám. 2. Ha a gazdasági ismétő-iskola róm. kath. jellegű, ez esetben főlegesen külön ismétő-iskolát fontartani; ellenkező esetben a kath. ismétő-iskola fontartandó. — **B. J. Füleken** Beérkezett Közzétettük. — **D. Gy. K. Nyék.** Teljes készséggel adunk helyet a tudósításnak. — **R. J. Uj-Bessenyön.** Intézkedni fogunk; ígéretére számítottunk. — **L. Gy. Mocsonokon.** Köszönet az értesítésért. — **T. J. S.-Kiliti.** Lapunk az új törekvéseket is készséggel szolgálja. — **S. A. Boldog.** Nem köteles. — **Sz. M. O-Palyiban.** Közzétettük. — **R. L. Z. Jász-Dósa.** Az ilyesmi mindig időzerű. Köszönet. Jönni fog. — **M. J. Matyásföld.** Közlésre vár. — **E. F. Cs-Varkony.** Az ismertetésnek örömmel adunk helyet. — **D. J. Nagybánya.** Köszönet a figyelemért; lapunk csak a kath. tanító-egyesületek és köreinek ad helyet a hivatalos rovathat. — **A. Ragyolecz 1.** Ha nem áll módjában a hitközségnek, akkor forduljanak hiv. uton segélyért az említett helyre. 2. Korpótléka ügyének el-

híralása végett forduljon kérelemmel a közigazgatási bírósághoz. — **Cs. J. Sziles-Balhás.** Intézzen kérdést az illetékes kir. tanfőügyelőséghez; onnan könnyebben adhatnak fölvilágosító értesítést.

Felelős szerkesztő: **Ember Károly.**

PÁLYÁZATOK.

Esztergom érseki megye.

Jablanicz (Nyitra megye) róm. kath. népiskolánál lemondás folytán megüresedett másod-tanítói állásra tanítók, tanítónők, esetleg övönök pályázhatnak. A tanító fizetése 300 forint, államtól segély 100 forint, lakbér 20 forint, és esetleg a nyári menedékhely vezetéseért a politikai községtől 80 forint. Tannyelv: tót-magyar. Folyamodványok az iskolaszékhez november 12-ig betérjesztendők; választás napja a fenti határidő. \$99 2—2

A kamanfalvi római kath. tanítói (tót-magyar) állomásra 1899. november 3-ig pályázat hirdettek. Fizetése: 400 frt. 2 öl tüzifa, egynegyed holdnyi kert. Lakása: szoba, konyha, kamara. Pályázhatnak tanítónők is. *Plébánia-hivatal*, Nyitra-Ludány. 906 2—2

Zebegényi róm. kath. népiskolánál okleveles tanító nyelhet alkalmazást. Fizetése államségéllyel 400 forint, butorozott szoba. Kötelessége tanítói teendőin kívül a kántorságban díjtalanul segédkezni. A német nyelvben jártasak előnyben részesülnek. Folyamodványok f. évi november 15-ig dr. *Robitsch, Ferencz* tanfőügyelőhöz Nagy-Marosra (Hont megye) küldendők. 917 1—1

Kospallagra (Hont) azonnali belépésre róm. kath. kántor-tanító kerestetik. Jövedelme: Lakás és 3 hold szántóföldön kívül oklevelesnek 500 frt; oklevél nélkülinek 400 frt. *Iskolaszék*. 915 1—1

A róthi róm. kath. népiskolánál újonnan szervezett III. tanítói állás betöltendő. Javadalmazása: községi pénztárból 50 forint, államségéllyel 350 forint, negyed hold megváltási bére 5 forint. Egy szoba és konyhából álló lakás. Munkakörét a megállapítandó tanrend szerint az iskolaszék határozza meg. Pályázatok f. évi november hó 5-ig alólírotthoz Doroghra (Esztergom megye) küldendők. Dorogh, 1899. október 20. *Pelczér Lipót*, iskolaszéki elnök, esperes-plébános, ker. tanf. 914 1—1

A vágszeredi róm. kath. népiskolánál megüresedett önálló tanítói állomásra pályázat hirdettek. Javadalmazása: 350 forint évi fizetés utólagos havi részletekben, korpótlék s butorozott szoba fűtéssel. Az ipariskolánál való alkalmaztatása esetében 80—120 forintnyi mellékjövödelme számíthat. Eredeti okmányokkal kellőleg felszerelt folyamodványok folyó évi november 10-ig a vágszeredi (Pozsonymegyey) róm. kath. iskolaszék elnökségéhez küldendők. Az állomás a választás után azonnal elfoglalandó. *Polatsek Ernő*, plébános. 919 1—1

Imelyre (Komáromvármegyey) róm. kath. II-ik tanító kerestetik. Fizetése: oklevelesnek 400 forint, képezde-végzettnek 300 forint. Egy szobából álló lakás, melynek fűtésére háromnegyed öl fát kap. Tanítja a kisebb osztályokat és az ismétlősöket. Kántorságban jártasság előny. Választás folyó évi november 5-én, mely után az állás azonnal elfoglalandó. Pályázhatnak tanítónők és övönök is. *Az iskolaszék*. 921 1—1

A karvai róm. kath. iskolánál újonnan szervezett második tanítónői állásra pályázat hirdettek. Fizetés 400 forint, ebből 336 frt államségély. Választás november 5-én. Okleveles tanítónő hiányában okleveles övönő is megválasztatik, ha kötelezi magát, hogy a tanítónő-képesítést két év alatt megszerzi. *Zibronyi Gyula*, plébános, iskolaszéki elnök. 923 1—1

A tardosi róm. kath. tót-magyar tannyelvű iskolánál a III. osztálytanítói állásra folyó évi november hó 15-ig pályázat hirdettek. Jövedelme: Lakás, csinos butorozott szoba, szabad fűtéssel; készpénzben 400 frt. A kérvények kellően felszerelve *Duschek János* esperes-plébánoshoz (Tardos, Komárom megye) küldendők. Okleveles övönök is pályázhatnak. 924 1—1

közigazgatási
ezen kérdést
könnyebben

oly.

Egri érseki megye.

Szabolcs (Szabolcsmegye) főkegyházhöz róm. kath. kántor-tanítói állomásra pályázat hirdettek. Javadalma díjazás szerint 318 frt 62 kr., melyben 2 kis hold föld hasznos és 265 frt készpénz szerepel. Allamsegélye 400 frtig kiegészítve elődjének is volt Kérvények *Bukoreczky Sándor* plébánoshoz, Vencsellő, folyó évi *november 10-ig* küldendők. 910 1—1

Győri püspöki megye.

Agostyáni (Tata melletti) kántor-tanítói állásra pályázat hirdettek. Jövedelmei: szabad lakás, 14 hold szántóföld, a melyből 9 holdat a község munkái, 24 méter rozs, 20 méter fa, 162 forint készpénz, stolaris jövedelem körülbelül 30 frt. Pályázati határidő *november 4.* Kérvények *Kúvik J. Géza* plébánoshoz Szendrőre küldendők. 909 1—1

Győrmezei Markota-Bödöge község római kath. népiskolájához okleveles osztálytanító szükséges. Fizetése párgári évre államsegéllyel 400 forint, lakás és fűtés. Kötelessége az alsó osztályúakat, úgy az ismétlőket tanítani és a kántoriakban segédkezni. Az állomás azonnal elfoglalandó. Fölszerelt kérvények az *iskolaszék elnöke*hez intézendők. Okleveles nótanítók is pályázhatnak. 920 1—1

Nagyvárad latin szert. egyházmegye.

A **Körös-Ladányhoz** (Békésmegye) tartozó **Bikasziget-pusztai** r. kath. iskolához tanítói állásra pályázat hirdettek. Javadalmazas: tisztességes lakás, kert, 270 frt készpénz, bermenyben: 8 métermázsza búza, 5—5 mázsza arpa és tengeri, 5 öl tűzifa és a szükséges szalma fűtéshez saját használatra, 1 tehén, 1 sertésnek nyári legelő. Tanítási nyelv magyar. A pályázó okleveles tanítók kérvényeket mélt. gróf Hoyos-Wenckheim Fülöp úrhoz ezirólva, alulírottához küldjék be *november 12-ig*. Az állomás november elején elfoglalandó. *Chilkó László*, plébános. 869 1—1

Szilágy-récei segédtanítói állomásra pályázat hirdettek. Fizetés: évi 300 frt, évnegyedes utólagos részletként. Lakás, konyha, 2 öl tűzifa. Stólából 10 forint. Beruhási díjak: 12 forint. Fölszerelt kérvények *Eszes Béla* plébánoshoz küldendők. Kraszna, Szilágy. 913 1—2

Nyitrai püspöki megye.

Alsó-Marikova (Trencsénmegye) róm. kath. népiskolájánál tanítói állásra *november hó 9-ig* pályázat hirdetik. Javadalma: 300 forint a hitközségtől, 100 frt államsegély, elegendő tűzifa, egy szoba, konyha, két kácsi és konyhakert. *Plébános-hiatal*. 911 1—2

Pécsi egyházmegye.

Toina-Mözsre tanító kerestetik. Javadalma 150 frt és teljes ellátás. Ertekezhetni *Erbosi János* kántor-tanítónál. 916 1—1

Rozsnyói püspöki megye.

Csoma filiálisba okleveles kántor-tanító kerestetik. Lakásán kívül van 12 hold föld, 4 hold rét, 15 kő rózs, 8 kő zab, 28 méter fa. Allamsegély 249 forint. Községtől 35 forint, tandíj 21 forint. Tanításon kívül szertartás és litániai orgonánál. Pályázat *november 9-én*. Személyes megjelenés előnyvel bír. Sőreg (Gémert), 1890. október 26. *Findura István*, kanonok, eszteréki plébános. 925 1—1

Szombathelyi egyházmegye.

A **Királyfalvai** (Vasmege) róm. kath. népiskolájánál az osztálytanítói állás megüresedvén, arra ezemeli pályázat hirdettek. Kötelessége egy osztályt önállóan vezetni a kántori teendőknél segédkezni. Évi fizetése 400 frt, szükséges butorzáttal ellátott szoba, fűtéssel, takarékosan. Tanítási nyelv magyar-német. Kellőleg fölszerelt folyóiratok *november 19-ig* az iskolaszéki elnökhöz küldendők. Az állomás azonnal elfoglalandó. Királyfalva, 1890. október 25. *Baumgartner Ferenc*, t. kanonok, eszteréki plébános, iskolaszéki elnök. 926 1—1

A **Sághi** (Vasmege) róm. kath. iskolához okleveles

tanító kerestetik. Fizetése 836 korona és butorozott szoba. Kötelessége: egyik tanteremben tanítani, a kántorságban rendszeren, gazdasági ismétlő-iskolában esetleg segédkezni. Az állás azonnal elfoglalható. *Iskolaszék*. 912 1—1

A **Nepnevelő** 38-ik számában közölt szentlétránti pályázat azzal hosszabbítatik meg, hogy az osztálytanítói állásra képesített óvónők is pályázhatnak. 908 1—1

Ölbön (Vasmege) osztálytanítói állásra *november 5-re* pályázat hirdettek. Jövedelme 300 forint készpénz. Lakásul egy butorozott szoba, fűtésre elegendő fa. Tanítónők is pályázhatnak. *Iskolaszék*. 907 1—1

A **döröskei** fiókközség róm. kath. kántor-tanítói állomásra pályázat nyitattik *november 15-ig*. Javadalma: 1. Allamsegély 120 frt. 2. Mindennapi tankötelesek után fejenként 1 frt 50 kr. — 97 frt 50 kr. 3. Ismétlősök után fejenként 40 kr. — 6 frt. 4. Fa-, szalma- és földmunkaváltásig címén — 30 frt 50 kr. 5. Öt kat. hold és 440 öl föld — 56 frt. 6. Szénváltásig fejében egy hold rét — 15 frt. Karcz: 384 kgr. búza — 36 frt 48 kr.; 528 kgr. rozs — 39 frt 60 kr. 7. Stóia — 2 frt. 8. Lélek-pénz — 2 frt. Összesen 405 frt 08 kr. Új lakás és iskola a tanev végeztével kiltatásba helyeztetik. Kérvények *Kopcsány Sándor* plébánoshoz Szarvaskend (Vasmege) küldendők. 922 1—1

Buda-Eörsön (Pestm.) egy jó karban lévő Herodek-féle, kétsoros billentyűzetű, 15 regiszteres, pedálos, jó hangzású orgona 200 frtért sürgősen eladó. *Clementis László*, főtanító. 918 1—1

GSEH ISTVÁN
orgonakészítő
Egerben, Felnémet-utca 8. szám.
Elvállal és készít:
templomi orgonákat, régieket átala-
kit, javít, tisztít és hangol jótállás
mellett, pontosan és jutányos árban.

Orgona-építési műintézet.
RIEGER TESTVÉREK
Budapest, Garay-utca 48.
Rieger Testvérek Jägerndorfi (Osztr.-Szl.) es. és kir. udvari orgona-gyárának fiókja. Legolesőbb áron kiváló orgonákat szállítanak.
A cég 25 évi fennállása óta
700-on felül új orgonát
épített, melyek közül 255 esik Magyarországra, a többiit Norvégiába, Németországba, Románia, Orosz-, Olasz- és Törökországba szállították.
Orgona-árjegyzékek ingyen és bérmentve.

A vonatok indulása Budapest k. p. udvarról. — A vonatok érkezése Budapest k. p. udvarra.
Érvényes 1899. október hó 1-től.

Delelőtt				Delután				Delelőtt				Delután							
vonat szám	óra	perc	vonat neve	hová	vonat szám	óra	perc	vonat neve	hová	vonat szám	óra	perc	vonat neve	honnán	vonat szám	óra	perc	vonat neve	honnán
1) 902	12 30	k. v.	Konstantinápoly	22	12 25	sz. v.	Bicske, N.-Kiszta	1) 101	12 10	k. v.	London, Páris, Bécs	1) 1027	12 20	v. v.	Budafok	2) 901	12 30	•	Konstantinápoly
2) 102	12 40	•	Bécs, Páris, London	310	12 35	•	Hatvan	3) 901	12 30	•	Konstantinápoly	311	12 25	sz. v.	Hatvan	645	5 00	tszsz.	Arad
32	6 20	v. v.	Nagy-Kiszta	1302	1 45	gy. v.	Fehérgy. Graz	321	5 20	v. v.	Ruttka, Berlin	301	12 50	gy. v.	Berlin, Ruttka	321	5 20	v. v.	Ruttka, Berlin
604	6 50	gy. v.	Gyefehérvár, N.-Szeben	504	1 55	•	Kolozsvár, Arad	1707	5 45	sz. v.	M.-Sziget	1901	1 25	•	Gyékényes, Pécs	1707	5 45	sz. v.	M.-Sziget
10	6 50	sz. v.	Bécs, Graz, Nagy-Kiszta	4	2 20	•	Bécs, Páris	607	6 10	•	Brassó, Arad	403	1 30	•	Lemberg, Kassa	607	6 10	•	Brassó, Arad
402	7 10	gy. v.	Kassa, Munkács	404	2 35	gy. v.	Kassa, Lawoczne	47	6 15	tszsz.	Bicske	3	1 45	•	London, Páris, Bécs	47	6 15	tszsz.	Bicske
1002	7 10	•	Zágráb, Fiume, Róma	904	2 40	•	Konstantinápoly	405	6 35	sz. v.	Lemberg, Miskolcz	503	1 50	•	Kolozsvár, Arad	405	6 35	sz. v.	Lemberg, Miskolcz
304	7 30	•	Ruttka, Berlin	312	2 45	sz. v.	Hatvan	7	6 40	•	Bécs, Sopron	1301	2 05	•	Graz, Fehérgy.	7	6 40	•	Bécs, Sopron
906	7 30	sz. v.	Belgrad, Bród	510	2 55	•	Szolnok	907	7 05	•	Belgrad, Bród	21	4 50	sz. v.	Bicske, N.-Kiszta	907	7 05	•	Belgrad, Bród
1008	7 50	•	Kassa, Poprad-Felka	1004	3 00	gy. v.	Zágráb, Fiume, Eszék	907	7 10	•	Brassó, Kolozsvár	313	5 55	•	Hatvan	907	7 10	•	Brassó, Kolozsvár
1008	7 50	•	Zágráb, Fiume, Pécs	1022	3 20	v. v.	Adony, Szabolcs, Paks	309	7 20	•	Hatvan	305	6 20	•	Brassó, Kolozsvár	309	7 20	•	Hatvan
604	8 10	•	Arad, Brassó	302	3 45	gy. v.	Ruttka, Berlin	1308	7 35	•	Graz, Fehérgy.	27	6 50	v. v.	Győr	1308	7 35	•	Graz, Fehérgy.
306	8 40	•	Kolozsvár, Brassó	910	4 00	sz. v.	Szabadka	1021	7 55	v. v.	Paks, Adony, Szabolcs	5	7 15	gy. v.	Bécs, Graz	1021	7 55	v. v.	Paks, Adony, Szabolcs
5	8 50	gy. v.	Bécs, Graz	12	4 30	•	Győr	501	7 50	gy. v.	Bakarest, Brassó	605	7 20	sz. v.	Arad	501	7 50	gy. v.	Bakarest, Brassó
408	8 50	sz. v.	Munkács, M.-Sziget	308	5 20	•	Ruttka, Berlin	1505	8 15	sz. v.	Kassa, P.-Felka	905	7 35	•	Belgrad, Eszék	1505	8 15	sz. v.	Kassa, P.-Felka
1708	9 15	•	M.-Sziget, Stanislau	508	5 45	•	Kolozsvár, Brassó	1005	8 20	•	Fiume, Zágráb, Eszék	305	7 45	•	Berlin, Ruttka, Sze-	1005	8 20	•	Fiume, Zágráb, Eszék
306	9 35	•	Ruttka, Berlin	318	6 25	•	Hatvan	1003	8 40	gy. v.	Fiume	1007	8 00	•	Fiume, Zágráb, Pécs	1003	8 40	gy. v.	Fiume
1) 102	10 30	v. v.	Budafok	1706	7 05	•	M.-Sziget, Stanislau	319	8 45	sz. v.	Hatvan	1705	8 10	•	Stanislau, M.-Sziget	319	8 45	sz. v.	Hatvan
				24	7 35	•	N.-Kiszta, Trieszt	309	9 15	•	Szolnok	1001	8 35	gy. v.	Róma, Fiume, Zágráb	309	9 15	•	Szolnok
				1706	8 00	•	Kassa, Poprad-Felka	11	9 25	•	Győr, Sz.-Fehérgy.	407	8 40	sz. v.	Munkács, M.-Sziget	11	9 25	•	Győr, Sz.-Fehérgy.
				1006	8 30	•	Zágráb, Fiume	23	10 15	•	Trieszt, Fiume	1507	9 05	•	Kassa, P.-Felka	23	10 15	•	Trieszt, Fiume
				406	8 40	•	Ungvár, Lemberg	307	10 20	•	Ruttka, Füle	9	9 20	•	Bécs, Graz, N.-Kiszta	307	10 20	•	Ruttka, Füle
				45	9 05	tszsz.	Bicske	909	10 30	•	Szabadka	303	9 25	gy. v.	Berlin, Ruttka	909	10 30	•	Szabadka
				502	9 15	gy. v.	Kolozsvár, Bakarest					603	9 40	•	N.-Szeben, Gyula				
				1904	9 30	sz. v.	Eszék, Bród					25	9 45	sz. v.	Trieszt, Fiume				
				1804	9 55	•	Fehérgy. Graz					401	10 00	gy. v.	Munkács, Kassa				
				608	10 00	•	Arad, Brassó												
				908	10 20	•	Belgrad, Eszék, Bród												
				8	10 45	sz. v.	Bécs												
				322	11 00	v. v.	Ruttka, Miskolcz												

A vonatok indulása Budapest ny. p. udvarról. — A vonatok érkezése Budapest ny. p. udvarra.
Érvényes 1899. október hó 1-től.

Delelőtt				Delután				Delelőtt				Delután							
vonat szám	óra	perc	vonat neve	hová	vonat szám	óra	perc	vonat neve	hová	vonat szám	óra	perc	vonat neve	honnán	vonat szám	óra	perc	vonat neve	honnán
101	12 30	k. v.	Konstantinápoly	6104	12 05	sz. v.	Czegled, Szolnok	1) 701	12 50	k. v.	Konstantinápoly	171	12 50	sz. v.	Palota-Ujpest	2) 705	5 30	o. e. v.	Konstantinápoly
102	1 10	•	Bécs, Páris, London	172	12 15	•	Palota-Ujpest	163	5 40	sz. v.	Palota-Ujpest	703	1 25	gy. v.	Bukarest	163	5 40	sz. v.	Palota-Ujpest
104	6 30	sz. v.	Palota-Ujpest	1306	12 25	•	Nagy-Maros	151	6 20	•	Vác	173	1 40	sz. v.	Palota-Ujpest	151	6 20	•	Vác
110	6 40	o. e. v.	Bécs, Ostende	4106	12 50	•	Dorog	165	6 30	•	Palota-Ujpest	103	1 50	gy. v.	Páris, Bécs	165	6 30	•	Palota-Ujpest
4102	6 40	sz. v.	Esztergom	174	1 00	•	Palota-Ujpest	117	6 40	•	Bécs	175	3 00	sz. v.	Palota-Ujpest	117	6 40	•	Bécs
6102	6 40	•	Czegled, Szolnok	104	1 45	gy. v.	Bécs, Páris	6101	6 50	•	Szolnok, Czegled	135	4 00	•	Nagy-Maros	6101	6 50	•	Szolnok, Czegled
108	6 50	•	Palota-Ujpest	176	2 20	sz. v.	Palota-Ujpest	709	7 15	•	Verciorova	4103	4 20	•	Szolnok, Czegled	709	7 15	•	Verciorova
6012	7 05	v. v.	Lajosmizse	704	2 30	gy. v.	Bakarest	4165	7 25	tszsz.	Dorog	177	5 40	•	Palota-Ujpest	4165	7 25	tszsz.	Dorog
495	7 30	sz. v.	Zsolna, Berlin	144	2 35	sz. v.	Ersekujvár	217	7 35	•	Berlin, Zsolna	115	6 05	•	Bécs, Zsolna	217	7 35	•	Berlin, Zsolna
196	8 00	•	Bécs	4194	2 40	•	Esztergom	167	7 45	sz. v.	Palota-Ujpest	179	6 50	•	Palota-Ujpest	167	7 45	sz. v.	Palota-Ujpest
708	8 15	•	Temesvár, Orsova	720	2 45	•	Czegled	6014	7 50	v. v.	Lajosmizse	711	7 00	•	Temesvár	6014	7 50	v. v.	Lajosmizse
712	8 30	sz. v.	Temesvár	6014	3 00	v. v.	Lajosmizse	127	8 20	sz. v.	Parkány-Nána	707	7 40	gy. v.	Orsova, Temesvár	127	8 20	sz. v.	Parkány-Nána
170	9 15	•	Palota-Ujpest	716	4 25	sz. v.	Szeged, Szolnok	4101	8 35	•	Esztergom	181	8 25	sz. v.	Palota-Ujpest	4101	8 35	•	Esztergom
410	9 25	•	Bécs, Zsolna	138	4 40	•	Nagy-Maros	713	8 45	•	Szolnok, Kecskemet	125	8 35	•	Nagy-Maros	713	8 45	•	Szolnok, Kecskemet
				180	6 00	•	Palota-Ujpest	403	9 45	gy. v.	Berlin, Zsolna	6013	8 45	v. v.	Lajosmizse	403	9 45	gy. v.	Berlin, Zsolna
				1404	6 20	gy. v.	Zsolna, Berlin	169	10 10	sz. v.	Palota-Ujpest	105	9 —	gy. v.	Bécs	169	10 10	sz. v.	Palota-Ujpest
				140	6 30	sz. v.	Parkány-Nána	715	10 55	•	Szeged	1401	9 25	•	Berlin, Zsolna	715	10 55	•	Szeged
				710	7 00	•	Verciorova	143	11 05	•	Ersekujvár	4111	9 35	v. v.	Esztergom	143	11 05	•	Ersekujvár
				4112	7 10	v. v.	Esztergom					1) 109	9 55	o. e. v.	Ostende, Bécs				
				182	7 40	sz. v.	Palota-Ujpest					719	10 05	sz. v.	Szolnok, Czegled				
				218	9 05	tszsz.	Zsolna, Berlin					1) 101	11 50	k. e. v.	London, Páris, Bécs				
				118	9 35	sz. v.	Bécs												
				1) 706	10 15	o. e. v.	Konstantinápoly												
				714	10 35	sz. v.	Szeged, Temesvár												
				152	10 45	•	Vác												

A vonatok indulása Buda-Osászfürdő kitérő: ol.

4092	6 16	sz. v.	Esztergom	4006	12 30	sz. v.	Dorog
				4004	2 20	•	Esztergom
				4012	7 05	v. v.	Esztergom

A vonatok érkezése Buda-Osászfürdő kitérőbe.

4013	7 34	v. v.	Dorog	4003	4 46	sz. v.	Esztergom
4001	9 02	sz. v.	Esztergom	4011	9 35	v. v.	Esztergom